

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közigazgatás s irodalom köréből.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 10 kr.

Hirdetési díj:

3 hasábas petty sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Többszörinél elegendő.
Bélyeg díj mindig
30 kr.
Előfizetők és hir-
detések felvételnek
Lővy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

5-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN KEDDEN.

III-ik évfolyam.

Pesti terménytőzsde november 5.			Zempléni, s felső-magyarhoni vállalatok részvény árfolyama					Vidéki terményárak legutolsó vásár																
Terményárak			C z é g					P i a c z																
Buza	bánáti	85	7 15	7 20	Zempléni hitelbank	1869	200	100																
"	"	86			Felső m. hitelbank Eperjes	1368	100	70	140	150	S. a. Ujhely													
"	"	87	6 95	7 15	Ungvári hitelbank	1869	200	112	175	180	Ungvár	5 10	3 60	2 80	1 80	4						37	52	
"	"	88			Népbank Kassa	1871	50	25	33	35	Eperjes	6 10	3 80	2 35	2 40	4								
Árpa	malátának	72	2 65	3 —	Népbank S. A. Ujhely	1870					Kassa	5 70	3 65	2 35	1 50	3 50						2 4		
"	2-od rangu	72	2 75	3 5	S. a. ujhelyi takarékpénztár	1866	200	200			M. Sziget	7 20	4 80	3 60	2 40	5 80								
Zab		50	1 80	1 85	Eperjesi	1845	105	105	800	850	Szatmár	6 25	4 30	3 50	1 60	5							48	
Kukorica	bánáti				Tokaji						Nyiregyháza													
"	2-od rangu				N. mihályi						Miskolcz	5 20	3 26	2 30	1 80	2 80							28	40
Bab		85	4 15	4 20	Homonnai						Debreczen	5 80	3	2 30	1 90									40
Káposzt	repeze	75	7 62	7 75	Gálszécsi																			
"	bánáti	75	4 0	7 50																				

M E N E T R E N D.

A magyar északkeleti vasut szerencs-esapi, s. a. ujhely-legenye-mihályi, — és az első magyar gácsországi vasut legenye-mihályi-homonnai vonalrészén.

Szerencs-Csap		111 sz.		*113 sz.		P á l y a c s a t l a k o z á s o k.										S. A. Ujhely		
Állomások		é r k .		i n d .												Legenye-Mihályi		
		ó p		ó p												*212 sz.		
Szerencs		d. e.	9 45	reg.	4 18	A 111 sz. v. vonat Szerencsen a t. v. vasut reg. 5 óra 25 perczkor Kassáról induló 2. sz. személy, illetőleg a m. k. államvasutak esti 10 ó. 25 perczkor Pestről induló 5-15 számú vegyes és a t. v. vasut esti 8 óra 55 perczkor Czeglédre ről induló 5 számú vegyes, illetőleg a cs. k. oszt. államvasut esti 6 óra 5 perczkor Pestről induló 9 sz. személyvonatához és S. a. Ujhelyen a Legenye-Mihályiról jövő 213. és oda menő 212 sz. vonat-khoz, illetőleg az e. m. gácsországi vasut Legenye-Mihályiról 1 óra 01 perczkor Homonnára menő 6 sz. vegyes vonatához csatlakozik.										*214 sz.		
B. Keresztur		10 07	10 12	4 47	4 48	A 113 sz. v. vonat a t. v. vasut d. e. 10 ó. 49 perczkor Kassáról érkező 6 sz. vegyes, illetőleg a m. k. államvasutak reg. 8 ó. 10 perczkor Pestről induló 13. sz. személy. és a t. v. vasut d. e. 10 óra 33 perczkor Czeglédre ről induló 1 sz. személy, illetőleg a cs. k. oszt. államvasut reg. 7 ó. 30 perczkor Pestről induló 11 sz. személyvonatához és a S. a. Ujhelyen a Legenye-Mihályira menő 214 sz. v. von. csatlakozik.										*216 sz.		
Liszka Tolcsva		10 35	10 45	5 19	5 29	A 114 sz. v. vonat Szerencsen a t. v. vasut esti 11 órakor Kassára érkező 1 sz. személy, illetőleg a m. k. államvasutak reg. 4 ó. 44 perczkor Pestre érkező 16 6 sz. vegyes és a t. v. vasut reg. 5 óra 55 perczkor Czeglédre érkező 6 sz. vegyes, illetőleg a cs. k. oszt. államvasut reg. 8 óra 43 perczkor Pestre érkező 10 sz. személyvonatához, és a S. a. Ujhelyen a Legenye-Mihályiról jövő 213 és oda menő 212 sz. v. vonatához csatlakozik.										*211 sz.		
Sárospatak		11 10	11 15	6 02	6 04	A 112 sz. v. vonat Szerencsre a t. v. vasut d. u. 1 ó. 18 perczkor Kassára érkező 5 sz. vegyes, illetőleg a m. k. állam vasutak d. u. 2. ó. 48 perczkor Pestre érkező 14 sz. személy, és a t. v. vasut d. u. 5 ó. 34 perczkor Czeglédre érkező 2 sz. személy, illetőleg az oszt. államvasut este 8 óra 37 perczkor Pestre érkező 12 sz. személyvonatához, és S. a. Ujhelyen a Legenye-Mihályiról jövő 211 sz. v. vonatához csatlakozik.										*213 sz.		
S. A. Ujhely		11 34	12 04	6 30	7 —	A magyar gácsországi vasut Homonnáról jövő 5-ik számú vonata L. Mihályin a m. é. k. vasut 215-ik számú vonatához csatlakozik.										*215 sz.		
Szomotor		12 27	12 32	7 30	7 32											Legenye-Mihályi		
Perbenyik		1 01	1 11	8 10	8 20											S. a. Ujhely		
Bély		1 20	1 21	8 33	8 33											Homonna L. Mihályi		
Csap		1 45	d. u.	9 05	d. e.											5 sz.		
Csap-Szerencs		114 sz.		*112 sz.												sz. v.		
Csap		d. u.	12 13	éjjel	2 10											Homonna		
Bély		12 40	12 41	2 34	2 35											Órmező		
Perbenyik		12 52	1 02	2 44	2 54											Nátafalva		
Szomotor		1 35	1 40	3 23	3 28											N. Mihály		
S. a. Ujhely		2 06	2 31	3 51	4 21											Bánóc		
Sárospatak		2 53	2 58	4 40	4 45											T. Terebes-Gálszécs		
Liszka Tolcsva		3 26	3 36	5 10	5 20											Vele te délután		
B. Keresztur		4 03	4 08	5 43	5 48											Legenye-Mihályi		
Szerencs		4 34	d. u.	6 10	reg.											L. Mihályi-Homonna		
																6 sz.		
																sz. v.		
																Legenye-Mihályi		
																Velejte		
																T. Terebes Gálszécs		
																Bánóc		
																Nagy Mihály		
																Nátafalva		
																Órmező		
																Homonna		
																4 39 d. u.		

A lelenczek, dajkaságba adott gyermekek, árvák és nyomorultak ügyéről.

Ezen emberbaráti ügy 3 év előtt már foglalkodtatta is Zemplénmegye közönségét, de sajnos, siker nélkül. Az indítvány helyeselve elfogadtatott, a szakértők véleménye meghallgattatott, s az ügy rendezésére bizottsány küldetett ki. S ezen stadiumában megállapodott az ügy.

Sürgősen óhajtandó, hogy ezen ügyet a megyei közönség magáévá tévén, utasítsa közegészségügyi bizottsmányát, hogy a szolgabírák és árvagyámok útján szerezzen magának községenkinti kimutatást a fent jelzettekéről, s azokat a kiadandó utasítás szerint bizza a járási babák, járás- és főorvosok, az illető szolgabírák s községi elöljárók felügyeletére, s gondoskodják alapról a lelenczek fentartására, s intéz-

kedjék a községbeli árvák és nyomorultak a község költségén való élelmezésére.

E tekintetben elfogadandónak ajánlom a kitűnő porosz rendszert (Kabinetts-ordre 30/1840.) mely szerint a 4 éven alóli gyermekek ápolásbani elfogadhatóságára hatósági engedély kívántatik; mely ápolást és annak feltételeit ott szintén külön jeles rendeletek szabályozzák, melyekkel ez ügy rendezése alkalmával szolgálhatok.

Szabad legyen ez alkalommal Angliára is, melyet oly gyakran mintául felállítani hallunk, figyelmeztetnem, s hol e téren Londonban lakó és működő hazánk-fia Dr. Rothnak igen sokat köszön az emberiség

Angliában a legujabb időkgig az emberbaráti intézmények, sőt a tanügy is, tisztán a magánjótékonyagra voltak utalva, de az önkormányzatot e téren is mélyre érző és felfogó angol nép nagyobb erélyvel, áldozattal és valóban óriási mérvben

tudta mindezeket létesíteni, annyira, hogy e tekintetben bátran versenyezhet az ezen ügyeket is államilag kezelő és mindent centralizáló Franciaországgal.

Legalább én, ki ez intézményeket mindkét országban tanálmányoztam, az angolt sokkal jobbnak és üdvösebbnek tartom.

Ott Dr. Roth a gyermekek nagy halandóságának meggátlását előmozdító eszközül Ladie's Sanitary associationt, azaz hölgyek egészségügyi társulatát alakította, mely az egészségügy törvényeinek terjesztését és népszerűsítését tűzte ki célul. E társulat nem elégszik meg e törvények tiszta elméletével, hanem alkalmazni is törekszik főleg ott, hol a szegénység honol.

E célra:

- nyomatott és kiosztogatott háztartási és egészségügyi tárgyakról szóló egyszerű és érdekes értekezéseket;
- alapított nyilvános könyvtárakat

oly könyvekből, melyek az egészséget és társadalmi jólétet tárgyalják;

3. szervezett gyakorlati felolvasásokat az egészségről, ennek javításáról és a háztartásról;

4. alapított társulatokat különböző helységeken a végre, hogy az itt kimondott elvek gyakoroltassanak;

5. alaptökeket gyűjtött egészségügyi czélokra;

6. gyűléseket rendezett, hol a megnőtt leányok és családanyák a háztartás és egészségtan rendszabályairól előadásokat hallgattak;

7. clubokat alakított 1 penny-4 krajczár heti tagsági díjjal ruha, szén, fürdés és mosásra; végre

8. minta-bölcsődéket alakított, melyek iskolákul szolgálnak minden rangú családanyák, iskolamesternek és dajkák számára.

Ezek után méltán felsóhajt Roth, hogy ezekért gyakran kinevezték, holott 1863-ban Franciaországban Bordeaux, Nantes, Reims, Tarbes, Pau sat. városban hasonló intézetek alakítottak, csak hogy kocsisok számára a csikók jobb nevelése okáért; ez iskolák 1863-ban Franciaországnak 349,500 frankba kerültek.

Egy kis utánszámítással nálunk Magyarországon is aligha nem azon eredményre jutnánk, hogy a ménesek ápolása többbe kerül az államnak, mint a lelenyek; pedig lehet-e, szabad-e polgártársaink számára kevesebbet beérni, mint a mennyiben a csikók részesülnek?

Közlöm itt azon könyvecskék czimeit is, melyeket a közjólét előmozdítására a practicus angolok osztogatnak és potom áron árulnak:

A tiszta lég értékéről. A tiszta víz használatáról. A jó táplálás értékéről. Egészséges ital befolyásáról. Meleg öltözet előnyéről. Az anyák egészségéről. Miként kell ápolni az újszülöttet. A víz és szappan hatalma. Mikor lettek oltva? Az ócsor orvos vagy egy szó a tiszta légről. A romlott levegő pusztításai. A gyermekek fürdése. Az anya. A nevelő. A gyermekek az iskolában. Valami a ház számára. Mi az oka az egészségügyi berendezések hiányosságának a munkások lakaiban. A község egészsége és a nép lakai. Az ártatlanok meszárlása. Miként közelítik a halált. Az egészséges ház titka. A mesterseges szoptatásról. Egy nőpéldány. A lebetegedés utáni hamar felkelés veszélyei. Hogy lehet egészséges gyermeket nevelni. A mezei munka. A sors csapása és a bű; hogy kell ezekkel szembeszállni sat.

1867-ben 758,740 példány adatott el ezen könyvecskéből: vagy 2 pennyjével.

Nálunk e téren még igen kevés történt. Mert az ily műveknek nincs kelendőségük. Alig tudok honi irodalmunkból 2, ily a tudomány színvonalán álló művecskét említeni, s ezek egyike Dr. Török János barátomnak a magyar orvosok és természetvizsgálók rimaszombati nagy gyűlése által 300 frtnyi jutalomra méltatott pályaműve: „Életrendi Kalauz a nép számára, üdvös tanácsokkal az egészség és élet fenntartására, megszilárdítására, s tekintettel a czélszerű betegápolás és életmentés általános szabályaira.“ Ára 1 frt. A másik ugyanazon szerző művecskéje: „A czélszerű életmód eszközei.“ Életszabályok magyarázattal versalakban, ára 30 kr.

Mindkettő nagyobb mennyiségben nálam is kapható, s a verses kiválólag ajánlható jutalmul népiskolai jó tanulóknak.

E téren, ha eleinte többet nem tehetnénk, mindenekelőtt üdvösnek találom, ha Zemplénmegye Pestmegye uttörő és követendő példája után indulva, miután temérdek gyermek az anyák és ápolónők tudatlanságának lesz áldozata, azon ivnyi „rövid utmutatást a gyermekek táplálására és ápolására nézve az első életkorban,“ melyet Pestmegye megbízásából Bókay János gyermekkorházi igazgató-főorvos készített, s melyet Pestmegye 1869-iki 4393. számú határozatával kinyomatott, s a szolgabírók, orvosok, községi előljárok, szülésznek és dajkaasszonyok közt ingyenes kiosztatni rendelt, szintén kinyomatván és közkézre adván, ez által a zsenge csecsemők között oly dúsan arató halál kaszája elé legalább némi akadályt gördítsen.

Igy talán megérhetnők, hogy a gyermekek halandósága, mely minálunk oly nagy, hogy 100 meghalt egyén közt 51 ötéves korig való gyermek foglaltatik, némileg csökkenni fog.

Dr. Chyzer Kornél,
Zemplénmegye főorvosa.

Hagyatéki ügyek körüli eljárásról.

Néhány tisztviselő s ügyvéd barátom arra szólítván fel, miszerint világosítsam fel a részt, hogy a hatályban levő törvények és szabályrendeletek értelmében a halál esetek felvételétől kezdve véleményem szerint hol kezdődik és végződik a közigazgatási szolgabíró teendője, —

mikor és mily esetben kell a királyi járásbírósnak eljárni, vagy is mi annak hatásköre? —

végül mikor áll be a királyi törvényes intézkedésének szüksége?

Véleményemet elmondtam, tudomásukra hoztam azt, hogy van a megyének ide vonatkozó legközelebbi szabályrendelete és hogy az árvaszék saját közegeit legközelebb fogja kellő utasítással ellátni.

Miután pedig tudom, hogy vannak még többen is kik az új eljárási móddal nem ismeretesek, addig is míg az árvák ügyeit illető, — véleményem szerint némely pontjából nem eléggé határozott és világos rendszabály nagyobb mérvben közzétételnek, és ide vonatkozva hagyatékok körüli eljárásra vonatkozó célba vett munkámat kiadhatnám, véleményemet e lapok legközelebbi számaiban is röviden közzé teendem.

Albert Pál.

Pályázati felhívás

az orsz. magyar iparegyesület diszérmeire.

I.

Az orsz. m. iparegyesület feladatául tűzven az előretörőkvő hazai iparosoknak elismerést szerezni s ezáltal telepeik versenyképességét emelni, ezennel pályázatot hirdet **ezüst diszérme**kre, melyek oly iparosoknak fognak kiadni, kik üzletüket korszerű berendezés és okszerű ügy itel által oly fokra emelték, miszerint a külfölddel való versenyképesség feltételeivel bírnak.

Akik ez érmet elnyerni akarják, pályázatukat 1872. évi február 15-ig adják be az „Orsz. iparegyesület igazgatóságához“ (Pest országút 7. sz.)

A pályázati iratnak magában kell foglalni azon adatokat, melyekből a versenyképesség megítélés lehessen, nevezetesen:

1. A műhely vagy műhelyek hiteles leírását, ha lehetséges vázlatos térképpel, továbbá kimutatást a netaláni hajtóerőről vagy gépekről, — a dolgozó gépekről, vagy készülékekről és eszközökről; — végül ahol szükség, a termelésnél követett netaláni új eljárási

módnak megismertetését, amennyiben az közhírré tehető.

2. A munkások számát és azok viszonyainak ismertetését; mire nézve különösen nagyobb gyáraknál, ha lehetséges, következő kérdésekre adandó válasz:

Hány munkás foglalkozik az ipartelepen, hány férfi, nő, gyermek (segéd, tanuló).

Mi a munkások átlagos bére:

férfiaké.

nőké,

gyermekeké,

Milyen származásuak a munkások.

Mily műveltséggel és ügyességgel bírnak. Vannak-e a munkások anyagi és szellemi jólétének előmozdítására szolgáló intézmények vagy intézkedések, és miben állanak azok?

3. A termelés terjedelmét, ha lehetséges következő kérdések megfejtésével:

Mily és mennyi nyersanyagok használtak fel?

Bel vagy külföldiek-e?

Körülbelül mennyi termelvény vagy mennyi termelvények állítatnak elő évenként (darab v. mázsa).

Mennyire becsülhető azoknak értéke.

Nagyon szívesen fogadtatik, ha a pályázók termelvényeikből mutatványt küldenek be az egyesület mintagyűjteményei számára, vagy a szakosztályokban leendő bemutatásra.

4. Az eladási piacokat, ha lehetséges a kiválóbb fogyasztók megnevezésével, továbbá netaláni árjegyzékek közlésével czélszerű, megrendelési leveleket vagy más oly okiratokat is mellékelni, melyek a cikkek kelendőségét igazolják.

5. értesítést arról, vajon bír-e a pályázó már más érmevel vagy kitüntetésekkel.

Budapest területén levő pályázók a telep leírása helyett arra hivatkozhatnak, hogy telepük szakértő küldöttség által megszemléltesék.

Az érme odaítélése az illető szakosztály által kinevezett szakértő bizottság véleménye alapján történik.

A pályázat eredménye az egyesület 1872. évi közgyűlésén hirdettetik ki és a nagyobb hazai lapokban közzé fog tétetni. — Ugyancsak e közgyűlésen az es ahoz járuló okmányok is ünnepelesen fognak kiosztatni.

A jutalmazott telepek leírásai az egyesület közlönyében közzé fognak tétetni.

Miután az ipar előmenetele nagyrészt a munkásoktól függ, az orsz. m. iparegyesület céljául tüzte ki munkásaink szorgalmának, kitartásának és előretörésének fokozását.

E célra az egyesület jutalmazó elismerésben akarja részesíteni azon gyári szakvezetőket, kézműves segédeket és kiválóbb gyár munkásokat, kik hosszabb ideig egy munkaadónál dolgozván, szorgalmas és buzgó magukvisellete által, vagy elismerésre méltó jelességük által, vagy a közvetlen felügyeletük alatt levő munkásoknak vagy tanulóknak okszerű vezetése vagy oktatása által a hazai ipar közül érdemeket szereztek. — Nők is pályázhatnak, valamint azok is, kik a múlt évben már pályáztak.

A jutalom ezüst diszérmeiben és azzal járó elismerő okmányban áll.

Akik az érmet elnyerni akarják, pályázatukat 1872. évi febr. 15-ig adják be az „Orsz. m. iparegyesület igazgatóságához“ (Pest országút 7. sz.)

A beadandó pályázatnak nem szükséges egyébből állani, mint egyszerű levélből melyet a pályázó gyárigazgatója, mestere, szóval munkaadója az iparegyesülethez intéz, és melyben elő vannak adva az illető munkásnak jutalmazásra méltó jeles tulajdonságai. Azonban nagyon szívesen fogadtatik, ha a pályázók ügyességének feltüntetésére egy általuk készített darab mutatványul beküldetik, magától értetődően, hogy azt a pályázó annak idejében, miután az illető szakosztályban bemutatott és esetleg a mintagyűjteményben kiállított, visszakapja.

Az érme kiosztása az egyesületnek 1872. évi rendes közgyűlésén fog megtörténni, s a pályázat eredménye a nagyobb hazai lapokban közhírré tétetik.

Az iparegyesület azt hiszi, hogy a kitűnő munkásoknak ilyenmü jutalmazás buzdítólag fog hatni hazai munkásaink összességére; bennük ébrazteni fogja a kitartást és lelkiismeretességet, az önbecsülést és előretörőkvét.

Ezen tulajdonságok az ipari előmenetel megbecsülhetlen tényezői; s ezért minden hazafi bizonyára támogatni fogja az iparegyesületet abban, hogy eme kitűnőit célját minél teljesebben érje el.

Ez okból bizalommal fordulunk a hazai iparos-, munkás és legényegyletek elöljáróhoz, az ipartestületek mestereihez, a gyártelepek vezetőihez és még nagyobb körben a városok közönségeihez és a hazai ipar minden rendű barátjaihoz, kérvén őket, miszerint az iparegyesület jelen közleményét minél tágabb körben megismertetni sziveskedjenek.

Kelt Pesten, az Orsz. M. Iparegyesület igazgatóságának 1871. évi decz. 7-én tartott üléséből.

Weninger Vincze,
elnök.

Mudrony Soma,
vezértitkár.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki újdonságok.)

(1) **Vasárnap** azaz f. h. 4-én valóban nagy-szerű éjszaka-fény volt látható környékünkön. Az égbolt éjszaka-nyugoti részén sárgás piros fénysugarak emelkedtek, melyek szép biborfénybe olvadva lassan lassan kelet felé terjedtek el. Ezeket az égbolt különböző helyein fénysugarakból alakult világos sárgás oszlopok követték, melyek a gönczölszekere csillagzaton tülemelkedve, egy pontba látszottak összefolyni. A fénysugarak majd elmosódtak majd ismét előtűntek, s váltakozva hol nyugot, hol kelet, hol pedig északi irányban gyönyörű rozspiros színnel boríták a láthatárt s oly látvány nyújtottak, mint mikor valamely távoli nagy tűz visszatükrözik a levegőben. Esti 11 óra felé a biborfény is elmosódtott s az égbolt északkeleti vonalán oly szürkés fény terült el, mint amint rendszeren a fölkelő napot szokta megelőzni. A nagyszerű látvány esti 1, 7 órától 1/2, 12 óráig tartott valódi élvezetere azoknak, kik hasonló légköri fénytűnényeknek okait ismerve, a látottakat örömdetes tudomásul veszik, míg a nagyobb s korlátolt ismeret-körrel bíró tömegek — mint ez alkalommal is hallottuk — abban egy bekövetkező háboru vagy döghalál előjelét olvasva, a félelem és rettegés egy bizonyos nemével tekintenek a ragyogó égbolt felé, vagy plane, hogy ne is lásák, sőtét szobáikba zárkoznak el.

(2) **Az éjszakai fényt** Homonnán is látták, lap tudósítónk következőleg ír: „Tegnap alig kezdtek a szép számmal megjelent bálvendégeink elhelyezkedni szállásaikon pipere asztalaik s tükörök elé, egyszer csak biborveres iv borítá el az eget észak felől, melyből sugarak löveltek szét. Egy idő múlva az iv aljában zöldes fejtér fény terült el, mely azután egyes felleg alakú csomókba alakult, s ezen zöldes fejtér fénytömegek északtól délnek húzódtak fantasticus alakokat öltve olykor magokra, s a mint délnek elvonultak, ismét új meg új fénytűnény vonult fel északról s vonult délnek, úgy hogy az északi fény ötször hatszor vonult el fejünk felett északtól délnek, olykor a legteljesebb iv alakot öltve fel, s biborveres, mely violakék, és sötét szürke színekkel váltakozva. A fény olykor oly nagy volt, hogy olvasni lehetett mellette, — mintha csak megrendeltük volna ezen fénytűnény vendégeink tiszteletére, mely majd éjjel tartott s feleslegesé tévé a lámpásoknak a kocsikban való meggyújtását, s észre nem vétendő vendégeinkkel, hogy Homonna még kivilágítva nincs.

Az észak-keleti vasut vezérigazgatósága a sárospataki főtanoda ifjúságának a magyar északkeleti vasut vonatain a harmadik osztályra történő utazásaira 50% díjmérséklést engedélyezett oly feltétel alatt, hogy e kedvezmény csak a tanodába vagy haza történő utazásoknál vétessek igénybe, s a tanulók magukat minden alkalommal az előbb láttamozott a főiskolai igazgatóság által kiállított igazolvánnyal igazolják.

A magyar észak-keleti vasuton a kincstári dohány, dohánygyártmány- és dohányjövédéki javak szállítása iránt a m. kir. pénzügyminiszteriummal kötött egyezmény folytán következő díjtételek fognak alkalmaztatni. A dohány- és dohánygyártmányok közül a nyers dohány s dohányhulladékok, szintugy a zsákokban csomagolt közönséges és mérsékelt áru vágott dohány, vámmáza és mértföldenkint 1 krt. a többi dohánygyártmányok, mint: finomabb pipadohány, szivar és burnót pedig 2 krt. fizet. Azon dohányjövédéki javak, melyek a m. észak-keleti vasut általános áruosztályzata szerint az 1-ső osztályba tartoznak, vámmáza és mértföldenkint 1 1/2 krt., a 2-ik osztályba tartozó ily javak pedig 1 3/4 krt. szállítatnak. Ezenkívül ezen vasut részére az árszabályszerű kezelési díj, vámmázaútkint 2 krral szedetik be.

Felhívás Zemplénmegye azon ellenzéki érzelmi polgáraival, a kikhez utalán posta útján küldött megkeresésem el nem jutott, tudatom: miként az országgyűlési baloldali kör felhívása következtében, s baloldali alakuló gyűlés Sátoralja Ujhelyben, a Diana fürdő nagy termében 1872 ik évi február 11 éu délutáni 3 órákor fog megtartatni, a mikor egyszerű-mind az országos pártértekezletbe küldendő képviselőink is meg fognak választatni.

Kelt Tolcsván, 1872-ik évi január 30-án.

Mezőssy László.

Mádon a közlebbi napokban „népkör” alakult, s zászlaján a következő vezér-elveket tűzte ki

„Mád városá gondolkodó lakosai áthatva a mult azon dicső emlékeiről, melyek a Hegyalja alkotmányos érzelmi polgárait a legrégibb időkül, de különösen a történelmileg örökbecsű 1848-ki korszak alatt mint a szabadelvű eszmék előharczóit tüntették fel a neuzet előtt; tudva továbbá, hogy értelemi fejlődés nélkül felvilágosodás, e nélkül ismét polgári szabadság nem létezhetik; hogy a körerkölcsiség nélkülözhetlen feltétele, első követelménye: a lélek művelődése! azon meggyőződésben miként e magasatos célokat csakis egy oly népies szellemű, szabadelvű alapokra fektetett társalati-egyesülés útján érhetik el, mely a község minden polgárait a „szabadság, testvériség, egyenlőség” zászlója alatt átölelve — hasznos ösmeretek terjesztése, közügyi és társadalmi kérdések megvitatása által az értelem kifejlődését, a lélek művelését nemesítését eszközölvén, egyaránt hasson a körerkölcsiségre mint a polgári önértzet s ezzel kapcsolatos szabadságseretet felébresztésére; másrészt oly közszellemet alkosson, mely az eddigi körülmények liderez nyomása alól kibontakozva határozott körvonalokban mutassa fel erejét, mozgási irányát, és a korszelleméhez mért életképességét: egy szabadelvű alkotmányos népkör alakítását határozzák, mely határozott, összetartó munkássággal lépve a hazai köz és társadalmi élet küzdelmeibe egyletileg hasson és tegyen minden irányban, hol a törvényesség határai közt tennie, és hatnia kell és szabad.

Ezen vezérelvekből kiindulva határozottan kimondják miként pártolnának minden haladási szabadelvű eszmét polgári és társadalmi téren ott, hol a haza közjava, előmenetele, a társadalmi előitélek és visszaélések annyira szükséges reformja az egylet erejét igénybe veendik; és kimondják azt; hogy ezen honpolgári kebelből eredő buzgó törekvésüket az országos közép balpárt által vallott alkotmányos elvek alapján vélik elérhetni.

Értesítés. A nagyméltóságú kereskedelmi m. kir. miniszterium folyó hó 18-án kelt 443/54 sz. a. rendeletével az utasdíjakat folyó évi február 1-ső jétől a mallepostamenteknél egy-személyért mértföldenkint 56 krra, a személy szállító postamene eknél pedig 52 krra. emelvéen fel, ehhez képest a kassa-szigeti eperjes-késmárki, nyiregyháza-beregszászi, szatmár-szigeti, bochnia-késmárki, eperjes-dukla, munkács-stryi és sziget-kolomcai postavonalokon levő postahivatalok kelloleg utasítva lettek.

Kassán, 1872. január 29.

M. kir. postaigazgatóság.

(1) **Kuriozum** A gálszécsi polgárság követező báli meghívást ragasztottat ki a város különböző helyeire: Felhívás! A gálszécsi polgárság és fiatalság; tisztelettel felkératik; Hogy azon polgári táncz vigalom; a mely a Berkovics féle vendég fogadóban; e f. évi 1872-ik január 20-án fog tartatni: Csak is egyedül a polgárság és fiatalság számára tartatik, nem pedig valami, haszontalan konyha drabantok számára! A társulat határozata: Ezen felhívás; a mely felvan írva: Belépti díj. A gavalér 1 forintot: A hölgy 50 krajczárt: A családos polgar: 1 forint 20 krajczárt: kezdete 7 órákor.

Felhívás. A magas m. kir. földművelési- és kereskedelm. miniszteriumnak 10544 szám alatt kelt — Zemplén vármegye közönségéhez intézett leirata által — Király Helmecezen Bodrog közű népbank létesítése engedményeztetvén — s ugyan ott február hó 4-én az ideiglenes elnökség által tartott gyűlésben a bank magát megalakultnak nyilvánítván, a részletek aláírására — kiválólag a bodrogközűk részére Király Helmecezen a m. kir. posta hivatalnál aláírási ivelyk tétetnek ki. — Egy egy részlet alakulási költség befizetése mellett ott otfogadtatik. — A végleges alakuló gyűlés határ ideje még e hó folytán közhírre tétetik.

K Helmece 4. feb. 1872.

Batta Zsigmond,
ideiglenes elnök.

Nyilvános köszönet. A zemplénmegyei 1872. január 11 iki tisztujítás alkalmával rendezett reuio költségének fedezésére zemplénmegyei ifjak által aláirt összegből főmaradt 25 frt. többlet a s. a. ujhelyi jótékony nőegylet által ápolit árvák segélyezésére; különben tek. Dókus József megyei alispán úr kezéhez Pechovics Gusztáv úr által ugyanazon célra szánt és letéteményezett 6 frt. összeg hozzáam beküldetvén; ugy a nőegylet, mint a szenvedő árvák nevében az illető nemes szívű adakozóknak emberbaráti tetteikért forró köszönetemet nyilvánítom.

Évva Andrásné,
alelnöknő.

(1) **Aközlebbi** napokban hegységeinken tartott hajtóvadászatok alkalmával két vadászó löveteti. Az egyiket Csizsár Gábor bályánk a másikat pedig Fekete Emil barátunk ejtette el. A vadászat e nem mindennapi dicsőségéből kijutott Csarnahó község Námrodjának is, kik szintén vaddisznót és mellé még egy farkast is löttek. Az utóbbi a szokásos díj kinyerése végett a megyei hatóságnak be is mutattatott.

(2) **Homonnáról** értesülünk: hogy az ottani kórház javára f. hó 4-én rendezett táncz-vigalom fényesen sikerült. Báli vendégek szép számmal, amiből viszont az is következik: hogy a szépek meg nagy számmal voltak jelen, mindamellert tudósítónk Páris almáját nem nyújtja senkinek nehogy az Eris almája legyen. A rendezés elég jó volt, melynek dicsősége első helyen if. Farkas Lajos barátunkat illeti, kinek rendezői talentumát a jól sikerült kottilión bizonyítá be legfényesebben.

A sárospataki népbank f. évi januárhavi üzlet forgalmának kimutatása **Bevétel.** Pénzkészlet 1871 évi decz. 31-én 534 frt. 93 kr. Egész részvény befizetése 150 ft. Havi részletek fizetése 3069 ft 83 kr. Adósság befizetése Kamatra, kezelésre és vegyesre 2556 ft 86 kr. Betétre 12932 ft 66 kr. Kölcsön 10503 ft 38 kr. Tartalékalapra 785 ft. Összesen 118006 ft 16 kr. **Kiadás** Egész részvények kamatja 7200 frt. 73 kr Kamatra kiadott összeg 98396 ft. Vegyes kiadási és kezelési költség 1821 ft. 21 kr. Betét visszafizetése 6346 ft 79 kr. Betétek kamatja 2647 frt 38 kr. Kölcsön kamatja 674 ft 48 kr. Tartalékalapra 740 frt. Pénzkészlet január 31-én 176 ft 16 kr. Összesen 118005 frt 16 kr.

(3) **Ugy értesültünk,** hogy a belügyminiszteriumnak már is szeged utótt fejébe a mickolci kiházasítási kholerikus járvány, s észrevén, hogy itt a jó ügy önző célokra zsákmanólytatik ki, — többé semmi néven nevezendő hasonló egyletnek alapszabályait nem szándékozik megerősíteni.

E tárgyban így ír a „Borsod”. A kiházasítás ügy körül, mint azt már többször jelentettük, szóval és írásban, nézetünk abban öszpontosul: hogy nemes, magasatos, érdeknélküli irányban csak is a t. Zelenka Pál által létre hozott, indult meg — választmányi tagjai nem kapván 20—30 ftnál többet két évi működésükért, s ezt is más jótékony célra adták. Önérdékből indult az után az Eördögh Istváné, s mert szédelgési alapon, azért tehát rohamosan, — mit létrehozója maga sem hitt, de az eddig kiházasodottakra okvetlenül nagy-szerű kedvezménynyel, — mert a biztosított így gondolkozik: mit törődöm én, ha az az ember, ki nekem legfeljebb 200 forintért 1500 forintot ad — magának évenként nem ötven ezer, de száz ezer hasznót csinál is. Majd jött a t. Misley féle és pedig azért: mert laita az eszme rohamos felkarolását, a prot. egyház firmája alatt, ennek hívei lehető megkímélésére, amattól elvonására, s megnyitva az utat más felekezetűeknek is, alakított egyet, s hogy szintén nem önérdékből, tanuskodik az: hogy vannak ugyan a körülte fáradozók dotálva, de az igen csekély, mi sem a perczent, sem a házasság — és így a kár — utáni jutalék egy század részét sem teszi ki. Így jött utoljára létre a „Hymen” összeakotva jó hangzásu neveköl, először talán s főkép csak izraelita

szempontból, később kiterjesztve, de minden esetre az Eördögh féle ellensúlyozására, mit úgy tudunk másképp már nem tehettek, csak az Eördögh féle alap elfogadásával s több garanciával, de természetesen érdekből, mert hisz a Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen, mondja a profan példabeszéd, lévén nekik más elfoglaltatásuk, nem csak az: hogy ingyen, s másnak óriás haszonnal szolgáljanak, ezt pedig a közgyűlés megszavazta nekik. Míg a választmány maga hoz a részvényesek rovására hátrahagyásokat, addig ellenőrizzük, a közgyűlés e jogot már elvéve, s ha van bűnös ügy ő a bűnös, mert a választmány részére megszavazott 10 perzentet, mely az 1600 tagnak 3 év alatti kiházasodása után, épen 128 ezer forintot tesz s nem a magáéból, de a később jövőkéből szavazta meg, — a többi alakulandó osztályoktól is ennyit kapván a választmány. Mi végre a születésben vajdó egyleteket illeti, ezekről még nem szólhatva, a meglevőkre annyit ismét kimondunk: hogy ezek úgy a mint vannak, többé nem az öngazdálkodás üdvösségét mozditják elő, hanem egyes bitang család biz-

tosítókat gazdagítanak — s hogy kivéve a Zelenka-féle „felső magyarországi kiházasító egyletet,” mely még szigorúbb alapon szervezi magát, tagjait kivétel nélkül 3 évre kötelezi, addig egy fillért sem fizet — mint társadalmi életünk felforgatóit százezrek átka fogja kisérni kora sirjába; de még azon kormány férfit is, ki az álszabadságoskodás czimén, a nemzetgyűlés minden intézkedése nélkül, a garancia nélküli 100 ezreket kezelő társulat korlátanságát életbe léptette, sőt jóváhagyó helyesléssel, még a kissé gondolkozóbb embert is belezavarta. Ővé a felelőség első rendben, felljen érte Isten és az emberek előtt.

Nyílt tér.

Ezen közleményekért nem felelős a szerk.

Nyilvános köszönet.

I.
Örömmel fejezem ki őszinte köszönetemet a „Borsod-miskolczi kölcsönös kiházasító egyletnek, melynél magamat hat hónap előtt biztosítottam; s dacára annak, hogy eddigél csak csekély összeget fizettem házassági illetékek

fejébe, még is az ma megtörtént férjesülésem alkalmával, a f. czimzett egylet táljai főügynöke Dr. Denkstein úr által 750 frt. mint a biztosított összeg felerészét készpénzben kikaptam. Míg a másik 750 frt. egyrészére biztosítási évem lejártával, jogom fentartva marad.
Kelt E. Bényén 1872. január 30-án.

Klein Háni.

II.

Azon számosak közé tartozván, kik a „Borsod-miskolczi kölcsönös kiházasító egylet” nemtő szelleme által gyermekeik jövőjét biztosították, csak szívem sugallatát követem, a midőn ezen nemes czélú egylet iránt, mely óriási faként a messze elterjedő ágai alatt menedéket keresőknek védő árnyékot és üdítő gyümölcsöt nyújt, szívesen köszönetemet a nyilvánosság útján kifejezem.

Kelt S. a. Ujhelyen 1872. január 31-én.

Weisz Lipót.

BORÚTH ELEMÉR,

telelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

HIRDETÉSEK.

Üzleti helyiség változtatás.

Alólirottak bátorzkodunk a t. cz. közönségnek tudomására juttatni, miszerint folyó hó folyama alatt irodánkat, mely a következő üzleteket foglalja magában, ugymint:

- 1) Szállitmányi és bizományi üzletet,
- 2) A termény-kereskedést.
- 3) A „Pesti biztosító intézet” főügynökségét tűz- és jégkár ellen, valamint az ember életére.
- 4) Az „Első magyar állatbiztosító társulat vezérügynökségét
- 5) A n.-sárosi múmalom raktárát.
- 6) Zsák kölcsönző intézetet,

a Kazinczy utcában álló, ujdón épült Andrassy grófnő házába helyeztük át, és midőn eddig pártolásukban részesített jóakaróinkat biztosíthatjuk, hogy ezentul rendelkezésünkre álló tágasb helyiségünknel fogva még inkább és még pontosabban meg fogunk felelni kívánalmaiknak, köztudomásra teszszük egyszersmind, miszerint nálunk száraz jó tűzifa, becsületes ölekre kirakva mindenkor mérsékelt ár mellett kápható, és ha a fogyasztók előre előjegyeztetik magukat, az gratis szállitattik házukhoz.

S. a. Ujhely, januárhó 1872.

Reichard és Friedlieber,
illetőleg
Friedlieber és Reichard.

3--3

Hirdetmény.

A zemplénmegyei kereskedelmi- ipar- termény- és hitelbank

TISZTELT RÉSZVÉNYESEI

f. év februárhó 25-én S. a. Ujhelyben délután 3 órakor a megyeház kistermében tartandó

másod rendes közgyűlésre

meghivatnak

TÁRGYAK:

- 1-ör. A közgyűlési elnök és helyettes elnök megválasztása.
- 2-ör. Üzleti jelentés.
- 3-ör. A vizsgáló bizottság jelentése.
- 4-er. Az osztalék megállapítása.
- 5-ör. Az igazg. választmány kiegészítése.
- 6-ör. A vizsgáló bizottság megválasztása.

Minden részvényes ki akár személyesen, vagy meghatalmazottja által a közgyűlésben részt venni kíván, felkéretik miként az alapszabályok 56. §. értelmében részvényeit a lenem járt részvényekkel együtt a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.

Az igazgató-választmány nevében

Szirmay Ödön,
elnök.

Hirdetés.

Alólirott tisztelettel értesíti a t. cz. közönséget arról; hogy miután a megyei mérnöki hivatal viseléséről f. 1872. évi január hó 2-án lemondott, — jövőre, (S. a. Ujhelyben magán mérnöki irodát nyitva) minden ezen szakmába vágó vállalatokat, s megbízásokat, készséggel elfogad, és a legnagyobb pontossággal teljesít.

Kottán György,

2-2

okleveles mérnök.

Hirdetmény.

S. a. Ujhelyben a kis-piacon helyezett curiális korcsmám, 4 szoba, pitvar, pincze, két kamra, egy istálló és szekérszínnel; ezen felül egy darab mintegy 6 vékás földel, folyó évi ápril. hó 24 ik napjától haszonbérbe adatik.

A bérlet iránti szerződéssel Vékey Gedeon S. a. Ujhelyi lakos ügyvéd van meghatalmazva.

1-2

Payzsoss János.

Haszonbérbe kiadó.

Sztropkón a gróf Keglevich családnak 480 holdnyi tagosított birtoka, lak és gazdasági épületekkel, f. évi április 1-ső napjától 3 évre haszonbérbe kiadó.

A feltételek Homonnán Matolay Victor urnál megtekinthetők.

A bérleti kívánók ajánlataikat f. évi márczius 8-áig hozzám (Fábián pusztá, utolsó posta Szentes, Csongrád megye) vagy Matolay Victor ügyvédhez Homonnán benyújthatják.

F. évi márczius 14-én pedig Sztropkón ezen haszonbér nyilvános árverés útján fog kiadatni, mely alkalommal az ajánlatok is felbontatnak, s a birtok, az általam megállapítandó minimumon felül legtöbbet ígérőknek kiadatik.

báró Maasburg Sándor,
mint a gróf Keglevich család meghatalmazottja.